

iCAREdata

Improving Care And Research
Electronic Data Trust Antwerp

Research Foundation
Flanders
Opening new horizons

ELIZA

Eerstelijns- en Interdisciplinaire Zorg Antwerpen
Universiteit Antwerpen

What's It All About?

bewaren en te verwerken. Voor **HILDE PHILIPS** en **STEEPHAN BARTHOLOMEEUS** volstaat het niet dat ziekenhuizen voldoen aan de privacywetgeving. Gegevens van patiënten zouden nooit voor commerciële doeleinden mogen worden gebruikt.

Een extra vakje aanvinken kan grote gevolgen hebben

Ziekenhuizen kunnen de gegevens van hun patiënten doorverkopen aan grote farmaceutische of andere bedrijven (DS 6 of *taber*). Niets nieuws onder de zon, want veraniers van medicijnen kunnen gegevens al langer aan de farmaceutische bedrijven verkopen. Die markt daardoor in de juiste richting toonen ziekenhuizen.

Is het toelaatbaar dat de levens van patiënten gebreuk gaat met om 'gewoontje' geven te de - getuigtik strenge geving respecteren. Maar de om het onderwerp ons raakt, is voelen dat hier ook ethische aspecten. Gezondheid of ziekte voor en de doeleinden gebruiken, voert in aan. Gegevens zijn van de patiënt. Maar diezelfde gegevens zijn ook o haar voor een goed beleid. Om die n moeten we ze zorgvuldig en oordeelkundig verwerken en gebruiken. Een ziekenhuis kan niet functioneren zonder gegevens, over bijvoorbeeld het effect van behandelingen.

Patiëntenvertrouwen

Patiënten vertrouwen erop dat er correct wordt omgesprongen met hun gegevens. De zorgverlener moet voorzorgen nemen, want de patiënt heeft voor een welomschreven gebruik van zijn gegevens toestemming gegeven. Soms leidt het al dan niet aanvinken van een extra vakje tot verregaande gevolgen. Patiënten benadieren de ziekenhuizen met een hulpvraag, en niet met een commerciële vraag. Wanneer ze bij inschrijving in een ziekenhuis vakjes moeten aanvinken, gebeurt dat niet altijd even bewust of weloverwogen als in niet-ziektegebonden situaties. Patiënten gaan er terecht van uit dat de gegevens die verzameld worden, alleen gebruikt worden om hun zorg optimaal te kunnen garanderen. De procedures van gegevensverzameling en verwerking moeten daarom altijd transparant zijn, zodat het duidelijk is hoe er met de gegevens wordt omgegaan en vooral met welke doelstellingen ze verzameld worden.

Een goed voorbeeld hiervan is een project van de UAntwerpen dat ICAREdata heet en dat gegevens van huisartsenwachtposten, spoeddiensten en apothekers verwerkt (DS 28 september). In dit project zijn heel transparante procedures uitgeschreven die strikt opgevolgd worden en goedgekeurd zijn door de Privacycommissie en door de ethische commissie van het UZA.

STEEPHAN BARTHOLOMEE EN **HILDE PHILIPS**
Onderzoekers bij het Centrum voor Huisartsgegevens van UAntwerpen

heeft, snel o, gegevens menleva, quste zie, ten, maar v. Alleen v vlieg is niet v blijven na dem van deze 'gevu gezond verstande digheidsgevoel. v waarde voor het v zoek of de voluige, bruiken, zonder dat v worden gertijmatisee, tellt worden gesehaad, commerciële doeleinden niet thuis in onze gezon, worden gertijmatisee, tellt worden gesehaad, commerciële doeleinden niet thuis in onze gezon,

Dokters van wacht volgen ons

Een databank van de UAntwerpen brengt voortaan in kaart welke patiënten hulp zoeken, waar ze dat doen en waarom.

wekelijk hulp zoeken bij een spoeddienst of huisartsenwachtpost (tweliswaar zonder naam en toenaam).

De nieuwe databank, ICAREdata, wordt door de vier huisartsenwachtposten in Antwerpen, een spoeddienst (andere spoeddiensten zijn geïnteresseerd om in te stappen) en de apothekers van wacht. Samen staan ze in voor de zorg van 900.000 inwoners.

Dringend of niet
"We kunnen zien naar welke huisartsenwachtpost of spoeddienst de patiënten gaan, hoe dringend een bezok was, welke diagnose gesteld werd, of een ander arts ook nog naar een andere wachtpost of spoeddienst is getrokken, wat artsen hen voorgeschreven geneesmiddelen, het voorgescreven geneesmiddel, de apothekers heeft opgehaald, met, samen naar collega Stefan Bartholomeeussen de bevolker van het project. Van de privacy te beschermen, kunnen we alleen het geschied van een patiënt, de leeftijd en postcode. Het is ook niet

mooglijk om individuele gegevens uit het systeem te halen. Wel de patronen van patiëntengedrag en is het mogelijk om heel snel uitgriep-epidemie op de voet volgen met de gegevens zoals hersenrhythmatie.

Ook de huisartsen met problemen wachtdiensten met problemen naar hen toemen, die kunnen wachten tot hun eigen huisarts op maandagochtend weer beschikbaar is. Tegelijk bleek uit een audit van minister van Volksgezondheid Maggie De Block (Open VLD) dat wachtposten 5 nachts bijzoender weinig geraadpleegd worden.

Veel mensen een huisarts

Patiëntendatabank moet griepopstoten sneller spotten

28/09/2017 om 11:35 | Bron: BELGA

Print

Foto: Photo News

ANTWERPEN - De Universiteit Antwerpen gaat gegevens van huisartsenwachtposten, spoeddiensten en apothekers over patiënten bundelen in een databank, om er analyses op uit te voeren die tot een optimalisering van de gezondheidszorg moeten leiden. Volgens de universiteit wordt het onder meer mogelijk om op basis van de data de frequentie van infecties van de bovenste luchtwegen en griep sneller op te volgen. "Dit is een unieke databank, vermoedelijk zelfs in Europa enig in zijn soort", klinkt het.

ICAREdata zal patiëntengegevens bevatten zoals geboortjaar, postcode, leeftijd, geslacht, reden van contact met huis- of spoedarts, diagnose en voorgeschreven behandeling. Het project werd volgens de UAntwerpen al goedgekeurd door de Privacycommissie omdat alle persoonlijke gegevens volledig onherkenbaar worden gemaakt vooraleer ze ter beschikking staan van de onderzoekers. De gegevens zijn gecodeerd door het eHealth-platform en de medische data worden geëncrypteerd voor verzending.

De onderzoekers zien in het project onder meer een mogelijkheid om sneller in te grijpen bij griep-epidemieën. "We kunnen echt heel veel links leggen dankzij de grote hoeveelheid gegevens, en dat ook ontzettend snel want de data worden rechtstreeks doorgegeven", stellen ze. "Bij een stijging van het aantal griepgevallen kunnen we bijvoorbeeld tijdig en proactief meer artsen gaan inzetten in de huisartsenwachtposten."

Momenteel zit het project nog in een testfase, grotendeels in de provincie Antwerpen.

1.

• Geschiedenis

2.

• Doelstelling(en)

3.

• Stand van zaken

4.

• Mogelijkheden

5.

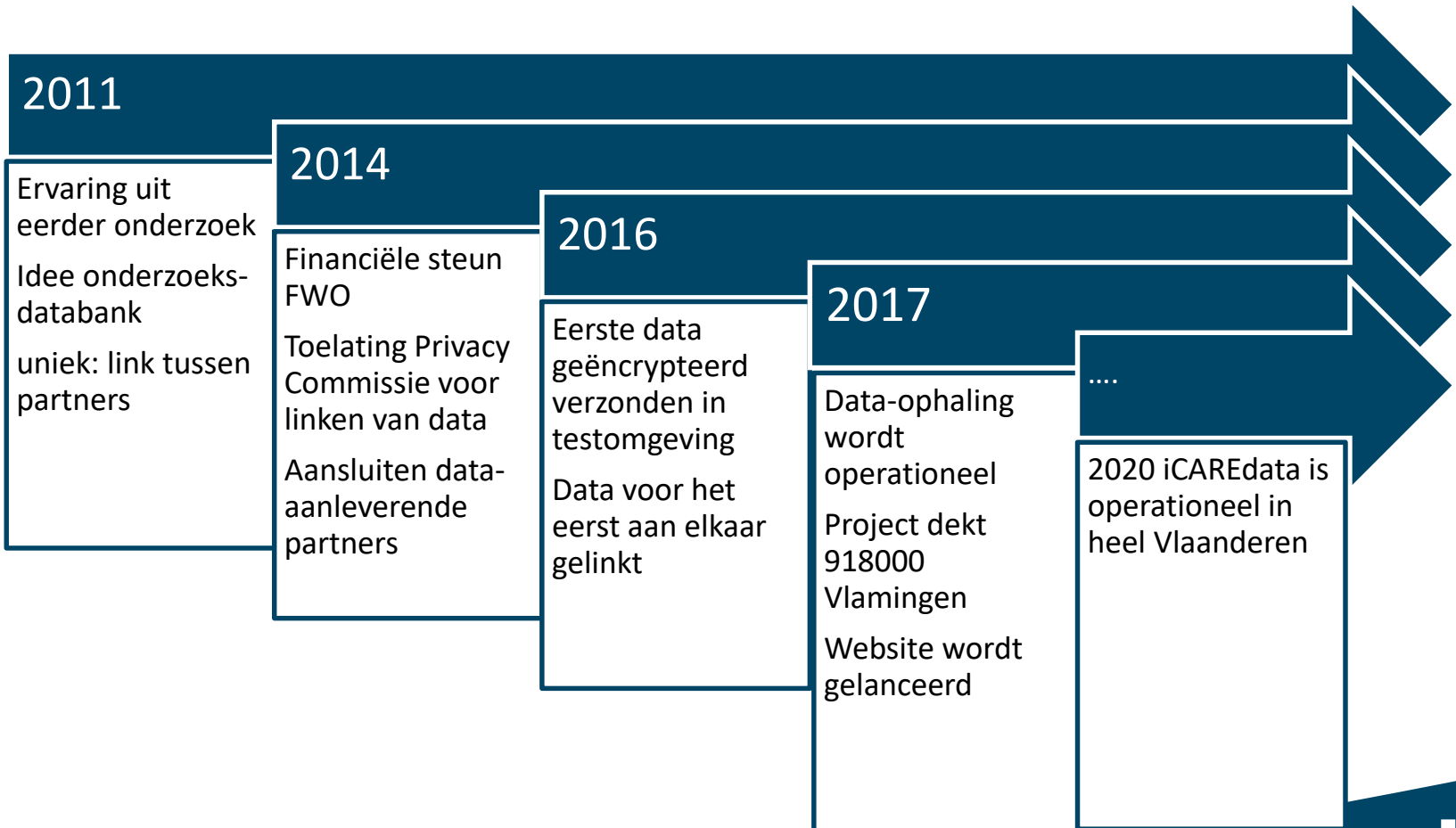
• Toekomst

6.

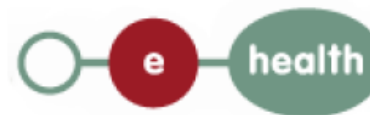
• Partners

1.

• Geschiedenis

Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid
Afdeling "Gezondheid"

SCSZG/14/173

BERAADSLAGING NR. 14/094 VAN 18 NOVEMBER 2014 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GECODEERDE PERSOONSgegevens DIE DE GEZONDHEID BETREFFEN DOOR WACHTPOSTEN AAN HET CENTRUM VOOR HUISARTSENGENEESKUNDE VAN DE UNIVERSITEIT ANTWERPEN IN HET KADER VAN HET ICAREDATA-PROJECT

2.

• Doelstelling(en)

Onderzoeksdatabank

- Huisartsenwachtposten
- Diensten voor spoedgevallen
- Apothekers (via KAVA)

Uniek: gelinkt aan elkaar

Kwaliteitsvolle registratie

- Mogelijkheid feedback naar partners te geven
- Navorming
- Afspraken met softwarevendors

2.

• Doelstelling(en)

Sterkte:

- ⇒ Gebruik van routine data (geen extra registraties nodig)
- ⇒ Zelf ontwikkelde software
- ⇒ Gemakkelijk te implementeren
- ⇒ Linken van data is uniek in de huisartsgeneeskunde
- ⇒ Onmiddellijk resultaat beschikbaar

3.

• Stand van zaken

- Idee => heden: 6 jaar
- Vóór de start:
  - Goedkeuring ethische commissie
  - Machtiging privacy commissie
- Voorbereidend werk:
  - Samenwerkingsovereenkomsten met partners/dataleveranciers
  - Contracten

Folder

Wat is iCAREdata?

iCAREdata staat voor Improving Care and Research Electronic Data Trust Antwerp. Het is een wetenschappelijk onderzoeksproject met als focus de zorg buiten de kantoorruim.

In dit kader wil iCAREdata

een kwaliteitsvolle acute zorg buiten kantoorruim aanbieden voor iedereen	een databank opzetten volgens de meest recente wetgeving en regelgeving op de privacy
wetenschappelijk onderzoek uitvoeren om optimaal aan de noden van de patiënten te beantwoorden	de gezondheidszorg buiten de kantoorruim optimaliseren

Waarom iCAREdata?

Een groot deel van de zorg wordt geleverd buiten de kantoorruim. Sinds het begin van deze eeuw is de huisartsenzorg buiten de kantoorruim aan een zeer snelle evolutie bezig. Sterk wordt er getuigd op ook meer aandacht besteden aan de samenwerking tussen huisartsen en de andere zorgverleners: apothekers, verpleegkundigen, ziekenhuizen, spoeddienst.

Wie neemt deel?

iCAREdata rekent hiervoor op de medewerking van alle deelnemers. In de eerste plaats de patiënten of de gebruikers van de zorg zelf en de zorgverleners (artsen, apothekers, verpleegkundigen,...). Maar ook de huisartsenwachtposten, de ziekenhuisdiensten en de betrokken overheidsoverheden.

iCAREdata is een project van het Centrum Huisartsenvereniging van de Universiteit Antwerpen, met financiële steun van de Herculesstichting voor de onderzoeksinfrastructuur.

Dit project is goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Universiteit Antwerpen en het Universitair Ziekenhuis Antwerpen, en het Sectoriaal Comité van de Commissie voor bescherming van de persoonlijke levenssfeer (Privacy Commissie).

www.icaredata.be

iCAREdata partners

Het project start op in de regio van de Stad Antwerpen, maar we beogen ook partners buiten deze regio.

Huisartsenwachtposten

- Antwerpen Centrum
- Antwerpen-Noord
- Antwerpen Zuid
- Duinen Burgelhof
- Zuiderkroon

Wachtposten Vlaanderen

-

Spoeddienst

- Universitair Ziekenhuis Antwerpen
- Ziekenhuisnetwerk Antwerpen
- GZA

Koninklijke Apothekersvereniging Antwerpen

-

iCAREdata

Improving Care And Research Electronic Data Trust Antwerp

Geachte patiënt of ouder

Uw zorgverleners, of die van uw kind, registreren gegevens in een elektronisch medisch dossier. Om u steeds de beste zorg te kunnen bieden (sur en reden van contact, diagnose, voorgeschreven behandeling en medicatie, leefwijze, geslacht en postcode). Om voor wetenschappelijk onderzoek zijn deze gegevens van zeer grote waarde. Onderzoekers kunnen met behulp van deze gegevens inzicht verwerven in de zorg buiten de kantoorruim. Dankzij dit onderzoek kunnen we de zorgverlening steeds verder verbeteren.

Alle persoonlijke gegevens worden volledig onherkenbaar gemaakt vooraleer ze ter beschikking gesteld worden van de onderzoekers. Ze worden enkel gebruikt voor het iCAREdata project van de Universiteit Antwerpen.

iCAREdata is goedgekeurd door het Sectoriaal Comité van de Commissie voor bescherming van de persoonlijke levenssfeer (privacycommissie) en de Ethische Commissie van de Universiteit Antwerpen en het Universitair Ziekenhuis Antwerpen.

Als u toch bezwaar zou hebben tegen het gebruik van deze gecodeerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek, neem dan contact op met de ontwaaldedwerker van de wachtpost of dienst spoedgevallen of aan uw apotheker.

Voor vragen in verband met dit project, contacteer

iCAREdata, t.a.v. Cil Leytens
Universiteit Antwerpen - Campus Drie Eiken
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
03/265 29 33
cil.leytens@uantwerpen.be

HERCULES
U T - I - T - I - N - G

Centrum Huisartsenvereniging
Valmeire Elzas
Universiteit Antwerpen

www.icaredata.be

www.icaredata.eu

<http://icare.uantwerpen.be>

4.

• Mogelijkheden

- Geaggregeerde data van de aangesloten partners
- Login voor iedere data-aanleverende partner
- 'tailor-made' dashboard van de eigen data
- Opvolging infectieziekten
- Opvolging afhalen medicatie
- Inschakelen van alerts wanneer een bepaalde drempel van een bepaalde diagnose bereikt wordt

Voorwaarde: Kwaliteitsvolle registraties!

4.

• Mogelijkheden

Voorwaarde: Kwaliteitsvolle registraties!

- Opleiding in optimalisatie van registraties wordt voorzien
- Voornamelijk in de hulpverlening buiten de kantooruren
- Eerste project in samenwerking met wachtposten Vlaanderen...

4.

• Mogelijkheden

- Uniformiseren van de urgentiegraden
- Afstemmen op 1733 systeem
- Onderhandelen met softwarevendors
  - Zelfde urgentiegraden en woordscores
  - Gemakkelijk bruikbaar

Voorstel

Context binnen de regulatie van de wachtdienst			
Dringend < 2 uur		omschrijving	voorbeelden
	Medisch		
1a		Reanimatie	Hart en/of ademhalingsuitval
1b		Levensbedreigend	AMI, acute dyspnoe, vermoeden CVA, zwaar trauma, hypoglycemisch coma,...
1c		Dringend of kan snel evolueren naar ernstige pathologie, er is tijdsdruk	Oncontroleerbare bloeding, hypoglycemie, acuut trauma, hevige pijn, hoge koorts, plotse uitval/beperking, snelle achteruitgang...
	Niet medisch		
2		Onvoorzien ontbreken van continuïteit van zorg of zuiver administratieve vraag zonder medische hulpvraag (noodzaak verplicht wettelijke attest)	Dementie, mentale desoriëntatie, bloedafname politie
Niet Dringend > 2uur			
	Medisch		
3a		Ziekte, er is geen tijdsdruk maar contact met arts is nodig	Ziek, koorts, (gewijzigde) pijn, herhaaldelijk braken, functiestoornis, banale bloeding en/of hechting, ongemakken...
3b		Consultatie wegens ongerustheid bij de patiënt, beoordeling door arts is wenselijk	Discomfort, ongerustheid, verwachting technisch onderzoek, pluis/niet pluis
	Niet Medisch		
4		Onvoorzien ontbreken van continuïteit van zorg of Zuiver administratieve vraag zonder medische hulpvraag (noodzaak verplicht wettelijke attest)	Uitvallen reguliere of mantelzorg bij medische zorg, afwezigheid veilig sociaal kader, palliatieve patiënt, Dood, Werkombekwaam
Onterecht gebruik			
5		Patiënt biedt zich aan zonder één van de hoger genoemde redenen	sportattest, vaccinatie, verlenging chronische medicatie, banale verkoudheid, langer bestaande klacht zonder acute wijziging...

4.

• Mogelijkheden

Onderzoek

- Doctoraatsonderzoek Annelies Colliers
  - Antibioticavoorschrijfgedrag
  - Action Research
  - Feedback aan de wachtposten
  - Spillover effect op dagzorg!
- Evaluatie van implementatie van triage

5.

• Toekomst

- Nieuwe partners worden actief benaderd
- Overleg met softwarevendors is 'ongoing'
- Uitbreiding naar Vlaamse regio
- Ook regio's zonder wachtpost kunnen deelnemen
- Verder beantwoorden van onderzoeksvragen van de data-aanleverende partners
- Samen naar optimale registratie streven

6.

• Partners

HUISARTSEN
WACHTPOST ZUID
ANTWERPEN

Meer informatie?

- www.icaredata.eu
- <http://icare.uantwerpen.be>
- stephaan.bartholomeeussen@uantwerpen.be
- hilde.philips@uantwerpen.be
- Of
- icaredata@uantwerpen.be

ELIZA

Eerstelijns- en Interdisciplinaire Zorg Antwerpen
Universiteit Antwerpen